

DE OPBOUW VAN HET HEILIG HARTKOOR

Het Heilig Hartkoor uit Boxtel is een begrip in de wereld van de kerkmuziek. Het bestaat uit het jongenskoor Cantasona en het Herenkoor St. Cecilia.

De grote stimulator tot de totstandkoming van het koor in zijn tegenwoordige samenstelling, pastoor-deken Broekman, heeft dit het juist gezien, dat een jongenskoor het fundament is van het Herenkoor. Er is immers een duidelijk doorstroming van het jongenskoor - na de mutatie (stembreken) van de zangertjes - naar het Herenkoor, waardoor dit regelmatig wordt versterkt door zangers met koorervaring.

Het jongenskoor Cantasona telt constant rond de 35 jongens. Vele kerkkoren kunnen nauwelijks of in het geheel niet een jongenskoor instandhouden. Het Herenkoor bestaat ongeveer uit 25 heren. Vaak wordt het bestaande jongenskoor versterkt of soms vervangen door een dameskoor. Het Heilig Hartkoor, waarin het jongenskoor Cantasona samenwerkt met het Herenkoor St. Cecilia, volgt nog steeds een eeuwenoude traditie: jongens sopranen en alten en heren tenoren en bassen.

DE MUZIKALE VORMING VAN DE JONGENS

Er zijn in de scholing van de koorknappen gedurende het ruim 40 jarige bestaan van het koor, duidelijk twee verschillende fasen te onderscheiden. Men kan deze aanduiden als de periode Cuijs en de periode Felix. Deze dirigenten hebben zich bij de realisering

van hun ideaal met veel succes aangepast aan de mogelijkheden welke het basisonderwijs inzake muzikale vorming van hun leerlingen hen heeft geboden. Deze waren in de periode Cuijs veel gunstiger dan in de periode Felix.

De periode Cuijs 1947-1960

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog moest het onderwijs in Nederland de opgelopen achterstand inhalen en bovendien was met name het basisonderwijs in vele opzichten aan vernieuwing toe.

Wat de vernieuwing van de muzikale vorming van de leerlingen van het basisonderwijs betreft, hebben het Wardinstituut te Roermond en het Gehrelsinstituut te Amsterdam een belangrijke rol gespeeld. Het Wardinstituut streefde naar een alzijdige muzikale vorming van de leerlingen op vocale basis, waarbij ook het Gregoriaans een belangrijk deel van het leerprogramma vormde.

Ook in Boxtel kreeg de methode Ward volgelingen, meer in het bijzonder in de St. Fransiscusschool, waar de methode stringent werd toegepast. Hier van getuigen de uitvoerige inspectieverslagen van het Wardinstituut. Deze geven een exact beeld van wat muzikale vorming op deze school in die tijd omvatte. Dit bestond uit de volgende onderdelen: stemvorming, oefening in treffen, gehooroefening, muzikaal dictée, geheugen oefening, ritmische oefening, treffen van de notenbalk, muzikale improvisatie, verzorging van het repertoire van kinderliederen, volksliederen en gregoriaans. De algemene

indruk van de bezoekende consulenten was zondermeer gunstig. In een van de verslagen wordt de directie van het Wardinstituut er op gewezen, dat deze school in aanmerking diende te komen om elders Ward-demonstraties te verzorgen.

De periode Felix 1961-heden

In de jaren zestig is er in het onderwijs veel veranderd, ook in het basis-onderwijs. Met name is een consequente toepassing van de Wardmethode, door leerkrachten die hiervoor een of meer getuigschriften hadden behaald, langzaam weggezaakt. Dit plaatste de koorleiding voor de noodzaak, ook het gedeelte van de muzikale vorming dat niet meer door de basisschool werd verzorgd, zelf ter hand te nemen. Men zou het ook zo kunnen formuleren: de band tussen het onderwijs en het functioneren van de koorknappen bij kerkelijke plechtigheden, was nagenoeg verdwenen.

Het is evident dat het koor door deze omstandigheden, nog meer dan voorheen, de scholing van de toekomstige zangertjes buiten de officiële schooltijden zelf moest gaan verzorgen. Thans geschiedt het selecteren van de leerlingen van de basisschool voor eventuele deelname aan het jongenskoor, met medewerking van het hoofd van de school, door de dirigent van het koor. Daartoe bezoekt hij eenmaal per jaar de leerlingen van groep 4 en vertelt hen wat het jongenskoor inhoudt en wat van hen verwacht wordt, wanneer ze lid worden. Uiteraard spelen de ouders van de leerlingen hierin een

zeer belangrijke rol. Wanneer zij met overtuiging toestemming geven dan houdt dit wel in, dat ook van hen veel wordt verwacht. Speciaal in de week-ends kan hun bewegingsvrijheid er door worden beperkt. Bovendien laten ook tal van ontspanningsactiviteiten, de zangertjes niet onberoerd. Daar staat echter tegenover dat de toekomstige koorzangertjes een muzikale opleiding krijgen, waarbij aan alle aspecten van de muzikale vorming, zoals eerder reeds omschreven, aandacht wordt besteed.

De waarde van deze opleiding beperkt zich niet alleen tot eventuele muzikale successen bij uitvoeringen. De waarde gaat veel verder:

- harmonische opvoeding. Het leren waarderen van wat mooi is.
- De school doet vaak een eenzijdig beroep op de kenfunctie, waarbij het technische en esthetische aspect van de persoonlijkheidsvorming in het gedrang komt.
- De muziek heeft een grote invloed op het emotionele leven en op de daadkracht van de mens.
- De muziek heeft ook gemeenschapsvormende kracht voor de opvoeding, het gezamenlijk zingen en musiceren draagt immers in zich zelf reeds de wetten van een natuurlijke, harmonische ordening; de leerling wordt gevormd tot orde, harmonie en innerlijke solidariteit.

HOOGTEPUNTEN

In het ruim 45 jarige bestaan van het Heilig Hartkoor zij er diverse hoogtepunten geweest. Diverse malen werd er

in het buitenland geconcerteerd, of werden er langspeelplaten opgenomen. Minstens 1 maal per jaar is het koor op de radio te beluisteren en 2 maal werd er voor de t.v. gezongen. Het jongenskoor heeft enkele malen meegewerkt aan beroemde werken voor orkest en koor, zoals de symphonie van Mahler, de wereldpremiere van composities van Kurt Weil, de Mattheus Passion of de wereldpremiere van Shirat Hadorot, een door een Israelische componist gecomponeerde symphony. Het Heilig Hartkoor nam ook deel aan een spectaculair project samen met 8 andere Brabantse koren, namelijk Spem in Alium, een 40 stemmig stuk. In 1990 zal het Heilig Hartkoor deelnemen aan het International Pueri Cantores Congres te Maastricht.

STICHTING

Het Jongenskoor Cantasona is ondergebracht in een stichting die voluit heet: Stichting Jongenskoor Cantasona Boxtel.

Deze stichting stelt zich ten doel, om een jongenskoor in stand te houden en uit te breiden. Dit doel tracht men te bereiken door: ontspanningsactiviteiten, werving, publiciteit, opleiding, repetities en uitvoeringen.

Deze activiteiten worden gefinancierd door gelden uit de contributie, donaties en honoraria voor concerten.

De stichting heeft een stichtingsbestuur, dat ook verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur bestaat tenminste uit een voorzitter, een penningmeester, een secretaris, een lid en de dirigent.

De namen van het huidige bestuur kunt u ook in dit bulletin vinden.

CANTASONA

Het jongenskoor bestaat uit ruim 25 leden en een opleidingsgroep. Het bestaat nu ruim 40 jaar.

Het jongenskoor zingt samen met het Herenkoor onder de naam: Heilig Hartkoor. Naast de werkelijke repetities en hoogmissen in de Heilig Hartkerk te Boxtel, worden er regelmatig concerten gegeven.

OPLEIDING

Voordat een jongen bij het koor komt, krijgt hij een intensieve *opleiding* van 1 jaar, waarin de volgende onderdelen aan bod komen: *noten lezen, toon treffen, ritmische vorming, melodische vorming, ademhaling en uitspraak*. Deze opleiding is *gratis* en wordt door het jongenskoor verzorgd.

Iedere jongen kan aan deze opleiding deel nemen. Het is niet noodzakelijk dat een jongen een muzikale achtergrond heeft of kan zingen.

REPETITIES

Wanneer een jongen is aangenomen na de opleiding, gaat hij alle repetities volgen. Het repetitieschema is als volgt: 's maandags om 18.00 u voor de alten, 's dinsdags om 18.00 u voor de sopranen, 's woensdags in onderling overleg voor de Cantorklas, donderdags om 19.45 u generale repetitie met het Herenkoor en vrijdags om 18.00 u voor de jongens die niet in de Cantorklas zitten. Zondags om 10.15 u is de Hoogmis in de Heilig Hartkerk. Hieraan verleent het Jongenskoor Cantasona

ook zijn medewerking, samen met het Herenkoor. Voor de mis is er dan een repetitie om 9.45 u.

CANTORKLAS

In de Cantorklas zitten jongens met meer dan een gewone belangstelling voor het koor en met goede stemmen en muzikale kwaliteiten.

Zij krijgen een extra opleiding op het gebied van ademhaling, uitspraak en stemvorming. Naast het "gewone" programma krijgen zij te maken met meer specifieke jongenskoormuziek en gregoriaans.

In principe kan elke jongen die aan bovengenoemde eisen voldoet toegelaten worden tot deze groep. Het bestuur en de dirigent dragen een jongen voor de Cantorklas voor.

ONTSPANNING

Naast de muzikale activiteiten wordt er veel aandacht besteed aan de ontspanning. In principe wordt er elke maand iets georganiseerd. Dit kan variëren van een film, een traktatie, een Kerstlunch, zwemmen, wandelen, een sporttoernooi tot het jaarlijkse tentenkamp.

KAMP

Vooraf dit tentenkamp is een van de hoogtepunt van het jaar. De jongens, die lid zijn, gaan dan één hele week in de bossen op kamp.

Het jongenskoor heeft daar eigen materiaal voor, zoals: grote legertenten, kookspullen, toiletten, banken, etc. Er gaat zelfs een eigen keukenstaf mee.

Het programma bestaat uit een sport en spelcompetitie en is zeer intensief.

Vaak staat een kampweek in het kader van een bepaald thema.

De opleidingsgroep gaat ook een dag naar het kamp.

De meeste activiteiten, met uitzondering van het kamp, zijn gratis. Wel wordt er een beroep gedaan op de ouders om te rijden.

UNIFORM

Ieder lid draagt een uniform bij gepaste gelegenheden, zoals: kerkelijke feesten, concerten of presentaties. Dit uniform wordt door het koor verstrekt en blijft eigendom van het koor. Het uniform bestaat uit: een donker blauwe broek, een bordeaux rode spencer, een witte blouse, grijze sokken, een zwarte stropdas en zwarte schoenen.

Enkele malen per jaar wordt er gekeken of de uniformen te klein of aan vervanging toe zijn.

Uiteraard is het altijd mogelijk tussentijds van uniform te wisselen, wanneer het te klein dreigt te worden.

Daarom moet het uniform regelmatig door de ouders bekeken worden.

Bij de installatie krijgt iedere jongen een insigne van het jongenskoor, dat hij op zijn stropdas kan dragen.

INSTALLATIE

De jongens van de opleiding worden jaarlijks in november aangenomen. Dit gebeurt in een plechtige Hoogmis rond het feest van Cecilia, de patrones van de koorzangers. De installatie geschiedt na een jaar opleiding.

FINANCIEN

Ieder lid dat aangenomen is, betaalt contributie. Dat is een bedrag van fl. 35 per jaar. Het eerste jaar dat een jongen lid is, betaalt hij ook entreegeld, voor het uniform. Dit is slechts een eenmalige bijdrage en bedraagt slechts fl. 15.

Voor kamp het moet men rekenen op een bedrag van ongeveer fl. 90. Dit is voor een hele week, inclusief eten.

AFMELDEN

Het is een goede gewoonte bij het jongenskoor dat een jongen bij afwezigheid op de repetitie, uitvoeringen, of ontspanningsactiviteiten zich afmeldt bij de dirigent of een van de bestuursleden.

PROGRAMMA

De ouders krijgen altijd schriftelijk bericht van de activiteiten die op het programma staan, zowel bij veranderingen van het repetitierooster, als bij concerten of ontspanningsactiviteiten. Uiteraard is het van belang dat de ouders een stimulerende houding aannemen ten opzichte van repetitiebezoek, vooral vanwege de concurrentie van sportverenigingen en dergelijke.

CONTACTEN

Minstens 2 maal per jaar organiseert het bestuur een ouderavond voor de ouders van alle jongens, dus ook van de opleidingsgroep. De ouderavond van de opleidingsgroep zal al in november worden gehouden.

Op zo'n ouderavond wordt u geïnformeerd over de dagelijkse gang van zaken, financiën, kamp.

Uiteraard kunnen de ouders er ook terecht voor vragen en opmerkingen. Mocht u al vragen hebben, dan is de voorzitter de aangewezen man om u verder te helpen.

EEN GRATIS OPLEIDING

Ook dit jaar zal jongenskoor Cantasona weer een opleidingsgroep starten en wel eind november. Deze opleiding, die 1 jaar duurt, is gratis. Jongens die zich willen opgeven moeten in groep 4 zitten of hoger.

Dit jaar worden er weer 7 jongens aangenomen uit de opleidingsgroep. Jongens, die met goed gevolg de opleidingsklas doorlopen hebben.

Wanneer uw zoon interesse heeft in het lidmaatschap van ons jongenskoor, of wanneer u meer informatie wilt, dan kunt u contact opnemen met het bestuur.

BESTUUR

Voorzitter:

Anton Neggers
Armmeessters 8
tel. 84548

Secretaris:

Hans Mestrum
van Merhgimstraat 17
tel. 83941

Penningmeester:

Jeroen Felix
Corpus 80

Leden:

Arnold Paahuis
Ridder v. Cuykstr. 27
tel. 72558

Roeland de Leyer
Brugstraat 23
tel. 76557

Dirigent:

J. Felix sr.
Ons Doelstraat 24
tel. 73145

ADRES

Het adres van de Stichting Jongens-
koor Cantasona is:
Secretariaat
van Merheimstraat 17
5282 NE BOXTEL
Voor eventuele donaties kunt u terecht
bij:
Rabobank Boxtel
1088.37.238
t.n.v. Stichting Jongenskoor Cantasona.